

Pfv.VIII.20.968/2008/6.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága ajogi előadó által képviselt felperesnek a dr. Kis József ügyvéd által képviselt alperes ellen jutalék visszafizetése iránt a Budapesti, II. és III. Kerületi Bíróság előtt 14.P.III.20.088/2005. számon megindított, és a Fővárosi Bíróság 2008. február 19-én 59.Pf.631.520/2007/6. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében az alperes 30. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán a 2008. szeptember 25. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja. Az alperes a felülvizsgálati perköltségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

Az alperes egyéni vállalkozóként 2001. április 18-án megbízási szerződést kötött a felperessel a felperes által értékesítés céljából átadott biztosítási termékek ügyfelekhez szerződéskötés céljából történő közvetítésére. Az alperes a szerződésben meghatározott tevékenysége után a felperestől jutalékot kapott, amelynek nagyságát, illetve fizetési feltételeit a megbízási szerződés mellékletét képező jutalékszabályzat és jutaléktáblázat határozta meg. A jutalék kifizetése havonta számla benyújtása alapján átutalással történt.

A megbízási szerződés időtartama alatt az alperes 21 szerződést készített elő. A felperes kirendeltségvezetője, illetve üzletágvezetője a szerződéseket ellenőrizve megállapította, hogy a 21 szerződésből 2 törlésre került, 17 pedig hátralékos volt. A felperes azonnali hatállyal felmondta a megbízási szerződést, és felhívta az alperest az előlegként kifizetett jutalék visszatérítésére.

A felperes keresetében az alperest 1.712.696,- forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

A keresetnek helytadó jogerős ítéletben a bíróság megállapította, hogy a felek atipikus, vállalkozási szerződéssel vegyes megbízási szerződést kötöttek. A szerződés szerint a díjazás az alperest csak akkor illette meg, ha az általa közvetített ügyfelekkel kötött, illetve szervízelt szerződések a jutaléktáblázatban meghatározott ideig fennmaradnak. A felek szerződése alapján a felperest széleskörű utasítási és ellenőrzési jog illette meg, továbbá az alperes köteles volt a felperes által szervezett értekezleteken és képzéseken részt venni. E körülmények azonban nem tették a felek közötti jogviszonyt munkaviszonnyá (Ptk. 474. § (2) bekezdés és 477. § (1) bekezdés). A bíróság jogi álláspontja szerint a jutalék visszafizetési kötelezettségre vonatkozó megállapodás a szerződésre alkalmazandó 1995. évi XCVI. törvény (Bit.) 37. § (3) bekezdésével nem állt ellentétben. A visszafizetési kötelezettség kikötése a jóerkölcsbe sem ütközött.

Az összegszerűséget a bíróság a felperes által csatolt iratok alapján állapította meg, mivel az alperes iratmegőrzési kötelezettsége ellenére a felperesi bizonyítékok cáfolatára alkalmas okiratokat nem csatolt. A bíróság megállapította, hogy a felperes prémium visszafizetésére irányuló igénye is alapos, továbbá a felperes nem képezett stornó tartalékot, ezért az alperesnek további jutalék, így speratív jutalék sem járt a szerződés felmondását követően.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az alperes vitatta a jogalapot, az összegszerűséget, továbbá sérelmezte, hogy a bíróság - indítványa ellenére - nem alkalmazta a Pp. 141. § (6) bekezdésének a rendelkezését. Előadta, hogy a megbízási szerződésének a megszüntetését követően nem járhatott el a szerződések fennmaradása érdekében. A szerződés ebben a kérdésben lehetetlen feltételt tartalmazott, ami semmis. Sérelmezte, hogy a bíróság - hivatkozása ellenére - nem vette figyelembe, hogy a felperes hibás számítógépes nyilvántartása alapján terjesztette elő követelését. Vitatta a prémiumkövetelésnek helytadó rendelkezést is, mivel erre vonatkozóan vezérigazgatói utasítás rendelkezett, amivel a felek között létrejött szerződés nem volt módosítható.

Fenntartotta a perben előterjesztett jogi álláspontját a jogviszony munkaviszonynak minősítése és a szerződés semmissége tekintetében is. Sérelmezte továbbá, hogy a bíróság nem alkalmazta a perbeli jogviszonyra a 2000. évi CXVII. törvényt, melynek alapján a jutalék megilleti a megbízottat, ha a teljesítés elmaradásáért a megbízó a felelős. A bíróság nem tisztázta ennek körében a biztosítási szerződések megszűnésének a jogcímét, pontos időpontját, és azt a kérdést, hogy a felperes a szerződések gondozása körében megtett-e minden tőle elvárhatót.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az eljárás bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével megalapozott tényállást állapított meg, arra alapított jogi álláspontja is helytálló. A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet indokai alapján a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati kérelem indokaira tekintettel a per anyagából az alábbiakat emeli ki.

Az alperes díjazását a felperessel kötött megbízási szerződés, az annak elválaszthatatlan részét képező jutalékszabályzat és jutaléktáblázat határozta meg. A szerződéskötéskor hatályos jutalékszabályzat 4.5. pontja által hivatkozott, és a szerződéskötéskor szintén hatályos vezérigazgatói utasítás (12/F/2.) 3. pontja rendelkezett arról, hogy az év közben kifizetett prémium is előlegként kerül kifizetésre. Év végén, a kiértékelés eredményeként, a prémiumfeladat teljesítésének elmaradása esetén visszatérítésére kerül sor. A felülvizsgálati kérelem indokaitól eltérően a vezérigazgatói utasítás a felek megbízási szerződését nem módosította, az már megkötésekor is a szerződés részét képezte. A szerződésre alkalmazandó 1995. évi XCVI. törvény (Bit.) 37. § (3) bekezdésének rendelkezésével egyértelműen összhangban állt az a szerződésben rögzített követelmény is, hogy az alperest a megbízotti jutalék csak az általa közvetített szerződések meghatározott ideig történő fennmaradása esetén illeti meg. A jogerős ítélet megalapozottan állapította meg, hogy a felperes felmondásáig az alperes által közvetített szerződések esetében e feltétel nem következett be. Az alperes szerződésközvetítői tevékenységének értékelésével megalapozottan következtetett a bíróság arra is, hogy a felperes jogszerűen mondta fel a megbízási szerződést. Nyilvánvaló, hogy a közvetített szerződések gondozása és a felmondási okok szempontjából az alperes tevékenységét csak a felmondás időpontjáig lehetett figyelembe venni. Ebből következően az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a jutalék megilleti, mert a teljesítés elmaradásaért a megbízó volt a felelős. Ugyanezen okból a felmondás időpontját követően a szerződések gondozása körüli felperesi magatartásnak az alperes jutalékra való jogosultsága szempontjából jogilag nem volt már jelentősége.

Az összegszerűség megállapítása körében sem vehetőek figyelembe az alperes felülvizsgálati indokai. A felperes követelése összegét alátámasztó okirati bizonyítékaival szemben az alperes nem terjesztett elő ellentétes tartalmú okirati vagy más bizonyítékot, ami a felperesi nyilvántartás adatait kérdésessé tehetné volna.

A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége folytán az alperes saját felülvizsgálati perköltségét maga köteles viselni.

Budapest, 2008. szeptember 25.

Dr. Bőssinger Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Mária s.k.
előadó bíró, Csánitzné dr. Csiky Ilona s.k. bíró

Szné

A kiadmány hitelével:
írnok